

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum
tam quadragesimales: q[uam] de sanctis**

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Feria. ij. Penthe. de dignitate anime.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69837](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69837)

Feria sc̄da.

rus cum. lxxij. duobus ad altam: et
Magdalena cum alijs mulieribus ad
altam: et virgo maria in medio. In ce-
lesti palatio facta est dissentio inter
patres et spiritum sanctum. O pater in-
quit filius promissi apostolis meis pa-
traclytus et consolatorum. tempus ad-
uenit ut promissionem attendas. Cui
pater: Sum contentus indica spiritum
sancto. Cui spiritus sanctus. Dic mihi
quomodo te tractauere. Cui filius.
Vide me per charitatem. Ostendit ei
latus et manus et pedes perforatos:
heu mihi: Sed vada in alias effigie:
quod non audebunt me tangere. Qui de-
scendit cum maximo strepitu. Factus
est repente de celo sonus tanquam adue-
nientis spiritus vehementis: descen-
ditque super eos: et repleuit totam do-
mum ubi erant sedentes. Repleti er-
go sunt omnes spiritu sancto.

CFeria sc̄da penthecostes De digni-
tate anime. Sermo magnus.

Ic deus dile-

xit mundum ut filium su-
um unigenitum daret.
Johannis. iij. Stupendum
et mirandum diuinum hu-
mus mundi opificium cuius potissima
pars est rationalis creatura. Ita sin-
gulariter in omnibus eius membris
est ordinatum et bene dispositum tan-
taque mensura ut stupidam omnem hu-
manam intelligentiam reddat. Unde
est sciendum quod natura anime nostre
non solum secundum scolam sacrorum
theologorum et sanctam religionem
christianam: sed etiam secundum opi-
phantium esse diuinam et spirituale:
cuius veritas probatur per testimonium
sacre scripture. Moyses in persona dei. Gene-
si. iij. Faciamus hominem ad imaginem et simi-
litudinem nostram o sapientia aurea et cele-
branda sententia. Cui sententie est por-
tio colorata fatasia prophetarum. Cui

Plotinus platonius de quo Augu-
stinus. de ciui. dei. c. ij. Plotinus platonius
animam nostram intellectualem quam in ce-
lestibus sedibus habitare non dubi-
tat non habere aut supra se nisi naturam
dei. Ille. Et in viij. Ethicorum. homines di-
cuntur dii propter virtutis excellentiam
et Socrates sepe solebat dicere pro
confirmatione inducantur sniarum.
homo perfectus per sapientiam nihil est ali-
ud quam deus in humano corpore hospi-
tatus. Ideo in vlla re non potest se be-
atificare ipsa anima quam in deo. Augu-
stinus. in. ix. de ciui. dei. c. ij. Verus deus est
cum quo solo: et in quo solo: et de quo
solo: anima rationalis et intellectu-
lis beata est. Et concludit philosophus. viij.
Ethicorum. homines perfectos per virtutem
theoricam esse dianos. Ideo prestan-
tia ingenia appetunt conformare se
suo principio. Cum natura veluti di-
uina portio absoluta et libera ab hac
terrena mole corporis: et cupiunt se
abstrahere a cura ex possessione re-
rum mortalium. propterea sublimis
ille monarcha deus ut homo haberet
causam amandi eum: illum voluit de-
corare ineffabilibus donis. Interque
principatum tenet anima rationalis
illi condita. Quam ipse factor tam appre-
ciavit: ut filium suum unigenitum daret:
sicut verba assumpta testantur. Sic deus
et cetera. In quibus verbis de dignitate anime
anime loquemur De qua tria singula-
ria mysteria proponimus declaranda.

Primum de dignitate.

Secundum qualitas.

Tertium nobilitas.

Primum et cetera. Secundum sententiam philoso-
phi. i. de anima. Omnino et penitus dif-
ficilimum est accipere: quid sit anima
tamen confisus de gratia dei intendo
texere sermonem de illa. Et quia sunt
plures diffinitiones philosophorum
duas tantum principales videbitis.
Unam philosophi naturalis. Aliam
theologi. Prima est Platonis in
meo dicentis. Anima est essentia ex
quattuor numeris composita scilicet

vnitate. dualitate. trinario. et quaternario. O quid dicit predicator nfr. Quia diffinit animam super digitos vt mulieres Anima ex quattuor componitur: inquit Plato: cū in se habeat quattuor. s. scientiā. intellectū. opinionē et sensū. Vocabat autem vnitatem intellectū. dualitatem scientiā trinarium. opinionē. quaternarium. sensum. Nam intellectus fertur in simplices naturam rei: que de se est vna. Scientia ē de subiecto seu natura per habitudinem ad proprietates eius que sunt duo. Opinio est circa duo contradictoria cuz formidine et incertitudine alterius. Sensus interiores sunt quattuor. s. sensus cōmunis. fantasia cogitativa. et memoriā. etiā sub mirifico velamine voluit intelligere plato: q̄ anima est vna fm substantiam et fm essentiam est duplex qz hz essentiam et esse. Est triplex ppter eius triplicem potentiaz. s. memoriā intellectū. et voluntatē. scdm quas est ad unaginē dei. Est quadruplex: quia informat corpus compositū ex quattuor elementis. Sed mihi parcāt philosophi cum suis sequacib⁹: quia de anima nihil aut parū intellexerunt. Ideo sententiā Theo. audiamus. Vñ Augu. in li. de quantitate anime. Tho. in. ij. contra gen. ca. vij. Bona. ij. di. xvj. Alex. ij. p̄rac. d̄ anima ita diffiniunt animam. Anima est substantia incorporea: immortalis de nihilo creata a deo. ad beatitudinē cōsequendam In quibus verbis ponunt quinque conclusiones. ¶ Prima conclusio ē Anima est substantia incorporea. Contra democritū. et euripidē erastylum. Qui voluerunt animam nostram esse de igne materiali. et contra Diogenē: qui voluit eam de aere. et contra Taletem. Milesium: qui voluit de aqua. vt dicit phis. i. de aia. et Cicero de natura deorum. Contra epicurum qui imaginatus est animam esse mixtam. igne. aere aqua. terra. vt ponit. Macrobius lib. de summo scipio:

nis: Per hanc materialitatem concluderant ipsam mortalem et corruptibilem. Que opinio pro heretica habetur ab ecclesia. xxij. q. ij. ca. pe. nulti. ¶ Scda conclusio est q̄ est immortalis. Contra. Pythagoram philosophum: qui dixit animam cum corpore mori. Cuius opinionis fuere sadocei: et qui negabant resurrectionem corporum. Cum qua opinione fuerunt multi christiani. De quibus certe dolendum ē qui sequentes prauas conscientias virtutibus iesum: dedecurrunt se omni turpitudini. Documenta fidei et euangelium ridentes. tenent animam simul cum corpore mori. In quorum persona. Ecclesiastes. xxx. Unus est hominis interitus et umentorum: et equa vtriusq̄ conditio. et Sapien. ij. Ex nihilo nati sumus. et post hoc erimus quasi non fuerimus. Exemplum illius domini q̄ mecum in alpiibus Florentie: non credens aliam vitam et animam cum corpore mori: dicebat. O pater quis vidit aliam vitam. Quis reuersus est ad nos: mortuo corpore perit et anima. O bubale vltor bestia dyabolus et bonum tempus cauauit tibi cerebrum. Que opinio heretica est. Quod bene Gregorius ostendit iij. dialogorum. Tres vitales spiritus creauit omnipotens deus. Unus qui carne non tegitur: nec cum carne moritur. Alium qui carne tegitur sed non cuz carne moritur. ¶ Tertius qui carne tegitur: et cuz carne moritur. ¶ Primus est angelicus spiritus. ¶ Scds est spiritus humanus. ¶ Tertius est sp̄s iumentorum: omniūq̄ brutorum animalium. Ille. Plato in tuneo. Anima est immortalis: et fm q̄ vicerit passiones: vel victa fuerit: puniabitur: vel punietur post hanc vitam. Sal. in prologo iurgurum. Ingenia et egregia facinorosa: sicut anima immortalis sunt. Lucretius. Redit idem retro de terra: quod fuit ante. Sed quod nullum

Feria sc̄da

est ex etheris ortis. Id rursus celestis
gentia tēpla recepit. O q̄ confundi
deberent xp̄iani negātes immortalita-
tē aie: q̄n̄ r̄ ip̄i p̄hi gentiū verbo r̄ ope
re animaz nunq̄ mori tam lucidis fi-
ne testati sunt. Tercia conclusio
est: quia ē de nihilo facta. Cōtra Ma-
nicheum qui dixit ipsam factam de
substantia dei: vt ponit magister. ij.
di. xvij. Et contra Menandrium qui
dixit esse de substantia angelorū.
Quod est falsum: quia de nihilo crea-
ta est. Unde Augustinus lib. i. supra
Creati deus animas singulorū per
se: de nihilo. Si de nihilo: ergo nō de
substantia dei. Quarta conclusio:
quia a deo creata. Contra Platonem
qui voluit om̄s animas fuisse ab eter-
no. Contra fidem locutus et contra
philosophum. Primo contra fidem
que nihil confitetur eternum nisi de-
um. Et contra Aristotelem: qui non
dixit intellectum esse eternum: sed p̄-
petuum. Secunduz Albertum. x. ca.
Compedij Differentia est inter tem-
pus. eternum et perpetuum. Tēpus
eternum q̄d habet p̄ncipium et finez
Perpetuū quod caret principio: sed
non fine. Anima nostra est perpetua
quia habet p̄ncipium: sed caret fi-
ne: quia semper erit. Quinta con-
clusio est. Ad beatitudinē cōsequēdā
Teste angu. Fecit deus rōnalē crea-
turā. vt summuz bonū intelligeret: In-
telligendo amari: amādo possideret
possidendo frueretur. In p̄ncipio cōf.
Fecisti nos domine ad te: et inque-
tum est cor nostruz: donēc requiescat
in te. Excellentia singularis huius
anime Cū ergo sit ita mirabilis: Que-
ritur dubiuz a Theologis Cur deus
corpori efido: passibili r̄ obnoxio om-
ni miser evoluit hanc animam figere
Cuz dicat ph̄s. iij. Ph̄s. q̄ locus r̄
locatum debent esse proportionata.
Ad q̄d dicit magister. ij. distincti. i. Et
Tho. ij. dist. ij. Qd̄ hoc acrum est du-
plici rōne. Primo ratiōe ordinatio-
nis. Secōdo accumulationis. Primo

r̄. Quia ordo vniuersi hoc requirit.
Cuz dicat ph̄s. xi. Metha. Bonum
vniuersi in ordine cōsistit. Deus crea-
uerat naturaz angelicā puraz: crea-
uerat naturā simplicē materialē.
Restabat ad ordinem vniuersi: vt fa-
ceret mediā creaturam. s. hominem
cū corpore qui participaret de vtroq̄
De sp̄iali quo ad animā. De corpo-
rali. quo ad corp̄. Ideo corpore ip̄az
vniuit. Vñ Aug. ij. conf. Duo fecisti
dñe: vñū p̄ tē: et aliud p̄pe nihil.
Secōdo rōne r̄. vt gloriōsius coronare-
tur: quia sic plus meretur cum corpo-
re: q̄ sine. Quia quāto difficultas est
in operatione: tanto plus meretur.
Alia in corpore verat a m̄sdo. In m̄s-
do pressurā habebitis. A carne Caro
concupiscit r̄. A dyabolo. Aduersa-
rius vester r̄. Hiero. In Eusto. In
carne preter carnē viuere angelicum
est non humanuz. Unde Tho. ij. dist.
ix. dicit q̄ hō plus pōt mereri in cor-
pore: q̄ angelus. Et ratione difficulta-
tis: que est in homine r̄ nō in angelo.
Et ratione longitudinis: q̄ angel^o
vñico actu meruit paradisiuz: homo
autem pluribus. Et merito passio-
nis xpi: q̄ infinite operatur p̄ homi-
et non p̄ angelo. Non in merito: quia
est eterni regis filia Qd̄ patz figura
de quodaz regē q̄ habēs pulchraz fi-
liam: dedit cuidā suo militi vxorē hoc
pacto q̄ si incurreret infirmitatem
aliquā: amitteret caput. Conduxit
autē illā in ciuitatē ppriā. Quam in-
gressa: quia erat ibi aer corruptus le-
prosa facta est. Contristatur autē m̄-
les et timens iram regis: habuit ob-
uium quendā medicuz. Qui tria res
media p̄ sanitate recuperanda dedit.
Primuz omni hebdomada semel in-
grederetur viridarium cā spaciandi.
Secundum: sumeret tales herbas
et faceret electuariū: et bis manē
et sero ante q̄ iret dormitum comede-
rēt. Tertium lauaret se a qua fontis
que erat in viridario. Qd̄ et fecit
et sanata est. Moraliter. Iste rex est

*no. libet r̄ v̄spofm̄ p̄ss-
gō h̄m̄ q̄c̄ solo v̄ij^o
i m̄a de p̄te*

deus qui filiam habet pulchra. id est
animam. Unde phis. xvi. de animalibus
Anima est nobilior omni corpore et
omni possessione. Super omnia pul-
chrior. Unde archiepiscopus florenti-
nus. i. par. c. ij. s. ij. Anima est ange-
lis pulchrior non ratione sui: sed in se
tum est deificata. id est deitativita-
in verbo. Quam militi. i. corpori con-
iunxit. Ubi incurrit infirmitatez. qz
terra corrupta. Corrupti sunt oculi.
Seneca libro. v. causarum. Oculi no-
stri sunt irritamenta maloz. Tresh.
ij. Oculus meus depredatus est ani-
mam meam. Aures corrupte. Eccle-
sia. xvij. Sepe aures tuas spinis et
facito seras auribus tuis. Corrupta
lingua per infantiam. Unde leprosa
fit. Sed medicus militi obuius venit
De quo Augu. Magnus de celo ve-
nit medicus: quia per totuz munduz
magnus iacebat egrotus. Qui tria
documenta militi dedit vt anima a le-
pra sanetur. ¶ Primum omni hebdoma-
da semel id est die dominico ingredia-
tur viridatu: ad contemplanduz deuz
quantu sit magnus: quantuz potens:
quantuz bonus. ¶ Secunduz reme-
diuz: vt comedat et reficiat ofonib⁹
mane et sero que sunt tres. ¶ Prima
oro dñicalis: qz excedit omnes orones.
¶ Secda fidei articuli de conse. dist.
ij. Symboluz. Tertia Ave: qz facta
est a tribus. Ab angelo. Ave gratia
plena. Ab helizabeth. Benedicta tu
in mulieribus etc. Ab ecclesia. San-
cta maria etc. Tertiaz vt se lauet
lachrimis compunctionis. Mat. v.
Beati qui lugent: qm̄ ipsi etc. Uñ Ascu-
lanus noster. Nil psunt lachryme
sine anime consensu. oculoz tristitie
dolor: interius cor respondeat. Iuste
em̄ tales lachryme sunt satisfactorie
Et sic patet primum.
¶ Secudu dicitur etc. Qualis e hec
anima. Respōdet deus per Moysen.
Sen. i. Ad imaginem nostram. Ex-
ponunt hebrei hoc verbum. Faciam⁹
hominem ad etc. qz fuit verbum dei ad

angelos. Nos. i. Pater: filius: spūsa-
tus sanctus. Unde primum miraculum
qd̄ deus fecit post pductionez creatu-
rarum: fuit formatio corporis huma-
ni: que fuit absqz mysterio angeloz:
que fuit preter ordinez nature sola di-
uina virtute. Nota fm̄ theologos. ij.
dist. xvi. Tho. i. par. q. xciij. Triplex
est creatura. Una que nec est ad ima-
ginez dei: nec imago dei. scilicet crea-
tura irrationalis: sed dicit vestigiuz
dei. Alia que non est ad imaginē sed
imago dei: vt filius dei. Colocē. i. Est
filius dei imago inuisibilis. Et hoc p-
pter idēpitatē nature. Unde Ambro-
super illud De⁹ quis similis erit tibi.
Nullus vtiqz. Quia imago patris est
filius vt pbatur de pe. dist. i. ca. Im-
portuna Alia est creatura que e ima-
go dei: et ad imaginē dei. Quis est.
hic? Respondeo qz homo. Oras nobi-
lium spiritualiū o pstant ornamentū
de echor oparadisi qz ymago est scdm̄
naturā in intellectualē Imago fm̄ theo.
in tribus consistit.

¶ Primo in dignitate.
¶ Secundo in ppuetate.
¶ Tertio in entitate.

¶ Primo etc. Quia sicut deus est dos-
mikus omnium. ps. Domini est ter-
ra et plenitudo eius. Et in Symbo.
Uisibilem et inuisibilem. et hester.
xij. Dñs vniuersoz tu es. Ita homo
est dñs huius mudi Sen. ij. Domina-
min piscibus maris et volatilibus ce-
li: et vniuersis animantibus que mo-
uētur sup terrā. ps. Constituit euz su-
per opera manum suarum. Unde in
signuz huius homo fuit creatus post
creationē ceterorum animalium.
Ideo ap̄tus. i. Corin. ij. Omnia em̄
nostra sunt. Augu. super Sen. ad lit-
teram. Omnia fecit deus ppter homi-
nem: hominem autem propter seipm̄
Et Plato in Timeo. Bonitas dei:
causa fuit factionis mundi propter
hominem. In primo Politi. Natu-
ra fecit animalia propter hominem
Unde Philosophus constrictus est

Fertia secunda

dicere in. ij. Phi. 7. ij. 8 anima. Finis quodammodo omnium est homo. Et Lactan. lib. de ira. Sicut mundus deus propter hominem machinatus est ira ipsum propter se tanquam diuini templi antistitem: spectatorem operum rerumque celestium. Unde homo est alter deus. ¶ Secundo in proprietate. Quinq; proprietates habet deus vt ponit Tho. iij. di. iij. quas et homo habet. Prima est: q; de^o est vn^o in essetia. Exo. ij. Dhs deus tuus vn^o est. Et anima vna est in essetia. Secunda similitudo: quia deus est trin^o in personis. Jo. vi. Tres sunt: qui testimonium rē. Ita et anima nostra: et trina in potentia. Memoria: intelligentia. voluntas. In hoc solum distulantur. quia tres persone diuine sunt deus sed potentie anime nō sunt essetia anime sed vires ipsius ab ea fluētes. Tertio deus est immortalis: prime Timo. i. Regi seculorum immortalis. Et anima nostra immortalis est. ¶ Quarto est inuisibilis. Jo. i. Deum nemo vidit vnq;. Et anima nostra inuisibilis. ¶ Quinto deus est vbique. potentia. essetia: presentia: s; Tho. i. par. q. viij. ar. ij. Et magistrus in. i. di. xxxvij. Jere. in. xvij. Celum et terram: ego impleo. Tamen principaliter est in celo empyre. Sic anima nostra s; in aug. vi. de Trini. c. vi. est tota in toto et tota in qualibet parte rē determinate est pncipaliter in corde: vns pntez Inluit toti corpori ¶ Tertio cōsistit in entitate: Qz sicut in deitate sunt tres psonē in vna essetia. Sic in vnica anima sunt tres potentie equaliter se habentes. s. pater: filius spūs sanctus. Nā sicut pater generat filium. Et pater et filius spirant spūs sanctū. Sic memoria que est pma potentia anime intellectiue generat intellectū: qui est scōs. Vñ dicit aug. q; memoria est mater intelligentie. Intelligentia enim nichil cognosceret nisi memoria sibi infunderet. Et sicut spūs sanctus pducitur a patre et fi-

lio: sic voluntas que est tertia potentia pducitur a memoria et intelligentia voluntas enim nihil vellet nisi memoria et intelligentia sibi pntaret. Et deus dedit aīe hanc ymaginem vt in ea tanq; in domo per quanda; appropriationz habitaret. Pater enim habitat in memoria p continuā recordationē beneficior suoz. s. qz dedit nobis esse. ps. Ipse fecit nos rē. Dedit nobis bene esse. s. gratiaz. ps. Gratiaz et gloriā rē. Dedit nobis spalia. ps. Oculi oīum rē. vsq; benedictione. Dedit nobis filium suum. Jo. iij. Sic de^o dilexit rē. Dedit nobis regnum suūz Math. xxv. Possidete paratuz. vobis regnum ab origine. Dedit nobis corpus suum in refectionem. Mat. xxvi. Accipite et comedite hoc est rē. Pater per talium beneficior recordationez habitat in memoria nostra. ps. hic habitabo: qm̄ elegi eam. Filius habitat in intelligentia. per sapientiam: cū sit sapientia patris. hec sapientia cōsistit in duobus. s. in cognitione dei et cognitione sui. Unde Augu. dicit. Dñe deus nouerim te nouerim me: Nouerim te quāte sis maiestatis: vt timeam te quāte dignitatis vt adorē te: quante bonitatis vt sperem in te. Nouerim me: quante sum fragilitatis: quante vilitatis: quante iniquitatis: vt digne possis in me habitare: vt merito de me dicatur. Sapientia edificauit sibi domum. Spūs sanctus habitat in voluntate per dilectionem. Unde postq; chust^o dixit Jo. xij. Si quis diligit me sermonem meum rē. subdit. Ad eum veniemus: et mansionem apud. e. fa. s. per charitatē. Essendo aīa tam sublimis: et ad similitudinem illius summi monarchie dei plasmata: et hospitatrix tanti hospitis dei nulla res potest ipsam quietare: nisi ipse solus. Unde Bernar. sermone de dedicatione ecclesie. Ad imaginez q; pe dei facta est aīa rōnalis: ceteris creaturis occupari pōt: repleti autē nō pōt. Practica. Una vice dispositus

deus inuenire homines fm cor suum
 sed inter homines vnus solū reperit
 s. Dauid. i. Reg. xiiij. Quesiuit dñs vi-
 rum iuxta cor suum. quo inuenit. Pe-
 te a me inquit dauid qd vis. A quo qñ
 qd petijt. Primo petijt nobilitatem.
 qua habitus dixit ei deus. Es ne contē-
 tus. Nō dñe. Da mihi scdm. s. yroreni
 pulchrā Cui dedit Michol. Dedit ter-
 tisi: qz fecit eum capitaneum. Dedit
 quartū: qz victoriā cōtra philisteos
 Dedit et quintū. s. regiam dignitatez
 Cui deus. Es ne cōtentus? Rndit nō
 Sed factabor cum apparuerit gloria
 tua. Ideo Ber. Kepleri aut nō pōt. et
 Aug. in pncipio cōf. Fecisti nos dñe
 ad te. et inquietum est cor nostrum do-
 nec requiescat in te. Propter hanc de-
 us mundum fecit. In. ij. de anima. Fi-
 nis quodammodo omnium est homo.
 Propter hanc factum est celum em-
 pireum. In. ij. dist. ij. celum empireuz
 potius est pro anima q̄ pro angelo.
 Propter hanc christus tandem mortu-
 us est. Qd considerans. Ugo lib. de
 arra sponse ait. Respice vniuersuz mū-
 duz istuz et considera si aliqd in eo sit
 qd tibi nō seruiat. Ois natura ad hūc
 finēz dirigit cursuz suum vt obsequijs
 tuis famuletur et vtilitati deseruiat
 tuisq̄ oblectamentis pariter et neces-
 sitatibus fm affluentiā indeficien-
 tem occurrat. hoc celum: hoc terra:
 hoc mare: hoc aer euz his que sunt in
 eis vniuersis. expellere non cessant.
 Ille: o aia ergo nobilis. O aia delica:
 fari de dignitate tua q̄ nulla res q̄tū
 euzq̄ p̄iosa pōt satiare et esse suffici-
 ens infinite capacitati tue. Unde. p̄-
 ter secundum.

¶ Tertiuꝫ principale dñ nobilitatis.
 ps. Venite et audite et narrabo et c.
 Quid fecit. Anomodo ipsaz nobilita-
 tis. Respondeo in tribus.

¶ Primo eam custodiuit.

¶ Secundo eam redemit.

¶ Tertio eam sublimauit.

¶ Primo et c. Res magne euz magna
 diligentia custodiuur. Unde thesau-

ri sub multis clausibus custodiuntur
 Custodit aīr de aias et custodit p an-
 gelos. plero. super Mathe. Magna
 dignitas aiarum est: vt vnaqueqz ab
 ortu natiuitatis sue habeat angelum
 in custodiaz delegatuꝫ. Unde eam so-
 lam angelis cōmendauit. Quādo em̄
 creat vnam animaz: postea subito mit-
 tit angelos vt eam defendant ab in-
 cursu demonuz. Sed quero quo tēpo-
 re datur angelus. Respondeo euz du-
 plex sit natiuitas. vt patet de conse.
 dist. iij. c. firmissime. Vna. s. in vtero
 euz aia corpori infunditur. Alia extra
 vterum. Quidā voluerunt q̄ angelus
 dat in p̄ma cū infunditur corpi. Que
 opinio fuit Bona. ij. di. xi. Sed cōis o-
 pinio est q̄ statim natis datur: vt te-
 net magister in. ij. di. xi. c. ij. Sz q̄re nō
 dal in vtero ad custodiaz? Respondet
 Tho. i. p. q. xi. ar. vi. Qd cū tales pue-
 ri sūt adque aliquid matris. custodi-
 untur ab angelo matris. sicut fru-
 ctus arboris existens in arboze est a-
 liquid arboris. Qui custodit arbozeꝫ
 patet q̄ etiāz fructus. Unde ille ange-
 lus qui custodit matrē custodit etiā fl-
 lium. Que opinio verior videtur.

¶ Secundo eam redemit p̄prio san-
 guine. Clarū est q̄ de p̄ditiōe rei vi-
 lis parum dolet homo. sed de p̄ditiōe
 rei p̄ciosa multū affligit. Ad p̄po-
 situz. Nihil p̄ciosius in humanis aīs
 nostra que valet super omne aurum
 Ber. li. medita. Totus iste mundus
 ad vnius aīe p̄cūz estimari nō potest
 Et Augu. Maius dānum est in amīs-
 sione vnius aīe q̄ mille corporū. Ille.
 Quis p̄ditiā tantū doluit pius iesus
 vt pro eius redemptione ab immor-
 tali et incōprehensibili diuinitate in
 carnari voluit et formam serui assu-
 mere et tandem mori. Unde ecclesia.
 Qui cōdolens interitu et c. Et Augu.
 super Jo. Nulla cā fuit veniendi x̄po
 dño nisi peccatores saluos facere. Et
 ecclesia. Nec abhorres peccatores. si
 ne quibus nunq̄ fores: tanto digna
 filio. nō vt dicit Tho. iij. par. Nisi fuis

Feria scda

set peccator non esset incarnatus. **F**rius Alexan. dicat oppositum qd venit sicut sicut glorificator et non redemptor. Et in signum eius incarnationis pro salute aie visus est flere. ridere nunq. Non fleuit pro mundo: s; p te anima. Neq; fleuit pro destructione mundi. s; bene p anima nostra. Fleuit in natiuitate. in circisione dans pncipiū nostre redēptionis. fleuit sup hierusalem: fleuit super lazarus. fleuit super crucē: Quid dicitis o paulē heb. v. cui clamore valido et lachrymis offerens. Clamauit qñ dixit. Pater ignosce illis. Qd verbum fuit tante pietatis qd cccc. sunt pueri. Scdo cū lachrymis qñ dixit. hely. hely. lamazabathani. Quare dixit lamazabathani. idest dereliquisti me. Dereliquit eum deus et oia alia subsidia: ppter ipsaz aiam. Dereliquerunt angeli apostoli: marie: iudei: gentiles. O quantos labores sustinuit: orando: vigilando: ieiunando: tandem moriendo. Ideo apostolus. i. Cor. vi. empti estis et. Quid o paulē argento: auro: non: sed p̄cioso sanguine christi. O thesaurū infinituz qui fuit maioris meriti in infinitū sāguine omnium martyrum. Unde ber. Sublime est aie p̄cium que non nisi sanguine christi redimi potuit. Quaz ergo cōmurationes dabis pro anima tua qui p nihilo das illaz. Ideo ecclesia de pe. et remis. c. cū infirmitas precipitur medicis ne aliquid cōsulant p corporali salute egrotō qd sit in periculum aie: vt etiam patet de con. di. vi. c. cōtraria. Exemplum vsurarij. a quo dum quereret sacerdos de salute aie dicebat: Quantum valet granum in platea. Clama cōtra peccata: quia hō pro vno solido aiam suam damnaret. Tertio eam sublimauit in nobilissimo loco: vbi in mundo. Ad: qd: animalū locus in paradiso terrestri. Non: quia locus solitarius est. Sed vt dicit Tul. li. de amicitia. Natura nihil solitarium amat. Et phs. vi. Eth. homo solitarius: aut deus est. aut beatus. Respondo qd diuina prouidentia

Primoposuit terras. Secundo aquas. Tertio aerem. Quarto ignem quem propter caliditatem longe a nobis collocauit. Demum posuit septem planetas. Et primo celum stellatum: ceterum christalinum: vltimo celum empyreum: in quo animam collocauit: vt simul cum angelis laudaret deum qui potius est pro anima vt ponit magister. ij. dist. ij. Et quia forte anima potuisset dubitare de hoc loco vtrum haberet. Ideo deus in hoc mundo ipsaz securauit omnibus illis vjs quibus aliquis solet securare alium. Et hoc fit tribus modis. Primo via iuramenti: quis iuramento se astringit. O deus: quid est hoc quod audio. Bene. xxij. Per memetipsum iurauit dicit dominus: quia benedicens benedicas tibi. Benedictione scilicet gratie insenti: et glorie in futuro. Si ergo per viam iuramenti promisit iuramentū debet seruari: vt patet. xxij. q. i. c. clericus. Et in clementinis de iure iurando. Et extra de iure iurando. c. et si christus. Et de conse. dist. ij. c. Ego berengarius. et ff. de iure iurando. §. ius iuranduz. Ideo oportet det paradisi quia iurauit ergo paradisius erit noster. Secundo via instrumenti. qd fuit euangelium dictatum per spiritum sanctum in quo paradisi promisit. Factum per notarios fideles scilicet primo per Matth. qui omnia audiuit a christo. Secundo per Marcum qui oia a Petro audiuit. Tertio per Lucam: qui oia a paulo habuit. Quarto per Iohāne qui oia a pectore diuino habuit. Qd instrumentuz fuit publicanus per testes fideles. s. per. xij. apostolos. Actus. iij. Eratis mihi testes in hierusalem et. Tertio via pignoris: qñ non sufficit iuramentū et instrumentuz accipe ista cara pignus. s. corpus suū. Math. vltio. Ecce ego vobiscum suz oibus diebus et. quod fit in sacramento altaris. O christiane quid amplius facere debuit. Non fecit taliter omni nationi: non angelis: non cherubin: non seraphinis. Videns ergo

dyabolus gloriam huius anime: motus inuidia non cessat eam pluribus modis vexare. vt in peccata cadat. Et quis eius pena accidentalis attingatur, quotiens eam in mortali cadere facit. tamen vellet eaz vt ad infernum deducat. Legitur in Cronica ordinis q̄ dyabolus dixit beato dominico: quod de delectabatur in perditione vnius anime etc. Volens autem deus ipsum pacificare dixit. Volo tibi dare terram in tuum dominium. Respondit dyabolus. Nolo arare. dabo aquam. Ille nolo nauigare. Dabo aerem. Nolo inquit volare ignem. Nolo comburi. Celum stellatum. Nolo inquit laborare voluendo illud. Celi christallinus. Respondit. O nimis essem ppele. Cui dixit dominus. Quid ergo vis mala bestia. Nihil aliud inquit nisi animas. Cui dominus abste o mala bestia dem illam tibi quam feci ad ymaginem meam quam recuperavi sanguine filij mei. Ideo iob. ij. dixit. Ecce oia in manu tua sunt. veruntamen aiaz illius serua. Unde o homo serua illa. Eccle. ij. Fili in mansuetudine cōserua animum tuum. Deuter. ij. Custodite sollicitate aiaz vsas. Que pponenda est corpi. xij. q. i. c. precipimus. et. c. de penis. l. sancimus. Et extra de pe. et re. c. cum infirmitas. Anima e no bilior omni corpore. et aie bonum profertur omnibus bonis. Ecce quot ille plus deus fecit pro hac aia pegrina. Ideo Ber. sup lauda aia etc. Expergiscere et lauda: exulta et gaude. quia insignita es dei ymagine decorata si multitudie capax rōnis piceps eterne hereditatis. O dura corda quid facitis. Cur salutem huius anime negligitis. Audite christum dicentem. Mat. xvi. Quid prodest homini si uersum mundum lucretur. anime vero suo detrimentum patiatur? Aut quā dabit homo cōmutationē pro aia sua. Queramus ergo et nos saluare illam vt uiuat cum xp̄o. hic per gr̄as et in futuro per gloriam.

Feria tertia penthecostes.
De cognitione gratie spiritus sancti
vel de cognitione p̄destinati.

Oauerunt pro
ipsis vt acciperent spiritus sancti. Act. viij. Est trita et vulgata sententia oim theologantuz q̄ ille pius et dulcis pater noster deus: hominē fecit ad finē vite eterne. Sed ex peccato velut animal fuit expulsus locatus et positus in hac valle miserie. Unde ps. homo cuius in honore esset etc. De qua aialitate apostolus. i. Counth. ij. Animalis homo non percipit que sunt spiritus dei. Sed volens reuerti ad pristinum locum oportebat incedere per virtutes. Unde Lactantius. in. vi. c. ij. r. iij. Due sunt vię per quas humanā vitaz egredi necesse est. Una. s. que ad celum ferat: altera que ad inferos deprimat. Quas et poete in carminibus et philosophi in disputationibus suis induxerunt. Et alteram q̄dem virtutum esse voluerunt alteraz vero victor. Ille. Via eundem ad infernum et paludem stigiam lata et pfacilis est. In. vi. Enei. Facilis descensus auerni. Et phs. ij. Eth. Malū est facile. bonū ho difficile. Via eundem ad paradysū e difficilis. Mat. vij. Arcta est via que ducit ad vitam: sed in fine remanet aia cōsolata. Unde et Aristoteles solebat dicere: sicuti ponit Lactantius. Studiorum liberalium amare sunt radices: fructus ho dulces. et Seneca. Sola virtus prestat gaudium perpetuum et securū. In. ix. Eth. Beatissima est vita virtuosorum: sed in hac vita posuit iusticiaz: temperantia: patientiam: fidem: castitatem: abstinentiam: concordia: scientia: veritatem: sapientia: et alias virtutes. Sed simul cum his paupertatē. ignominia: laborem: dolorem: angustias: et amaritudines omnes. Ambula cara anima hoc iter si potes. Inter alias virtutes